

СИЛАБУС КУРСУ БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Освітній ступінь: «Бакалавр»

Спеціальність: 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійні програми: «Музичне мистецтво естради»;

«Звукорежисура»; «Спів»;

«Інструментальне виконавство (за видами)»

Мова викладання: українська

Керівник курсу:

**Гитун Валентина Миколаївна - викладач
вищоїкваліфікаційної категорії**

Електронна пошта: valentina.gitun@gmail.com

Прореквізити та постреквізити дисципліни

Прореквізити дисципліни: Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» є опанування таких навчальних дисциплін: новітня історія України, українська мова (за професійним спрямування), основи правознавства, соціологія, економічна теорія (рівень молодшого спеціаліста).

Постреквізити дисципліни: охорона праці, менеджмент соціокультурної сфери, музична педагогіка.

Призначення дисципліни

Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності» займає провідне місце у структурно- логічній схемі підготовки фахівця за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр», оскільки є дисципліною, що використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук з філософії, біології, фізики, хімії, соціології, психології, екології, економіки, менеджменту тощо і дозволяє випускнику вирішувати професійні завдання з урахуванням ризику виникнення внутрішніх і зовнішніх небезпек, що спричиняють надзвичайні ситуації та їхніх негативних наслідків.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» бакалаври повинні мати такі **головні загальні компетентності:**

- здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

такі спеціальні компетенції:

- здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків

Мета: Вивчення навчальної дисципліни полягає в набутті студентами компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій і природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково – обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.

Очікувані результати навчання

Відповідно до освітніх програм вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вміти здійснювати педагогічну діяльність.	ПРН 13
Виявляти розуміння фінансово – адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти	ПРН 16

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти здійснювати педагогічну діяльність.	ПРН 13
Виявляти розуміння фінансово – адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти	ПРН 16

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- поняття і зміст безпеки;
- сучасні проблеми і головні завдання безпеки в життєдіяльності;
- основні методи і системи забезпечення техногенної безпеки, системи та методи захисту людини і природного середовища від небезпек;
- основні нормативно – правові акти в області забезпечення безпеки;
- організаційно – правові заходи забезпечення безпечної життєдіяльності;
- сукупність загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності у відповідних напрямках підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу об'єктів господарювання в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

Вміти:

- визначати коло своїх обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання;
- Оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту працівників в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій.
- Приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень.
- Ідентифікувати небезпечні чинники природного та техногенного середовищ і віднайти шляхи відвернення їхньої вражальної дії, використовуючи імовірнісні структурно – логічні моделі;
- Обґрунтувати нормативно – організаційні заходи забезпечення безпечної експлуатації технологічного обладнання та попередження виникнення надзвичайних ситуацій;
- Надати допомогу та консультації працівникам та населенню з практичних питань безпеки життєдіяльності та захисту у надзвичайних ситуаціях;
- Аналізувати механізми впливу небезпек на людину, визначати характер взаємодії організму людини з небезпеками середовища існування з урахуванням специфіки механізму токсичної дії небезпечних речовин, енергетичного впливу та комбінованої дії уражальних факторів.

Зміст і структура курсу

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	У тому числі			
		Лекційні	Практичні, семінарські	Самостійна робота	Індивідуа- льні		Лекційні	Практичні	Самостійна робота	Індивідуа- льні
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовний модуль 1. Категорійно–понятійний апарат з безпеки життєдіяльності. Таксономія небезпек										
1. Терміни та визначення. Джерела небезпеки, небезпечні та шкідливі фактори	6	2		4		17	1		16	
2. Системний аналіз в безпеці життєдіяльності	6	2		4						
3. Надзвичайні ситуації	6	2		4						
Змістовний модуль 2. Природні, техногенні, соціальні та соціально-політичні загрози, що ведуть до надзвичайних ситуацій										
4. Природні загрози, характер їх проявів і дії на людей, тварин, рослин та об'єкти економіки	8	2		6		34	2		32	
5. Біологічні небезпеки	6	2		4						
6. Техногенні небезпеки, їхні причини та наслідки	6	2		4						

7. Пожежна безпека	6	2		4						
8. Радіаційна безпека	6	2		4						
9. Хімічна безпека	6	2		4						
10. Соціальні та соціально – політичні небезпеки, їхні види та характеристики.	8	4		4		23	3		20	
11. Соціальні та психологічні фактори ризику	6	2		4						
12. Застосування ризик – орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно – логічних моделей виникнення та розвитку надзвичайних ситуацій	6	2		4						
Змістовний модуль 3. Підготовка до надзвичайної ситуації та дії в її умовах										
13. Менеджмент безпеки	6	2	2	2		14	1	1	12	
14. Управління силами та засобами ОГ під час НС.	6	2		4						
15. Надання першої долікарської допомоги потерпілому	4	2		2						
16. Модульний контроль	2									
Всього	90	30	2	58		90	7	1	82	

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Управління безпекою життєдіяльності	2

Самостійна робота (денна форма)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Класифікація небезпечних та шкідливих чинників за ГОСТ 12.0.003-74	2
2	Аналіз дерева небезпек	2
3	Життєдіяльність – комплекс взаємозв'язків у системі «людина – життєве середовище»	2
4	Система «людина – життєве середовище» та її компоненти	2
5	Класифікація надзвичайних ситуацій за причинами походження, територіального поширення і обсягів заподіяних або очікуваних збитків	2
6	Об'єкти підвищеної безпеки	2
7	Вплив природних джерел безпеки на людину та системи забезпечення її життєдіяльності	2
8	Причини виникнення природних небезпек	2
9	Правила поведінки людей при землетрусах та повенях	2
10	Наслідки антропогенного впливу на біосферу	2
11	Методи захисту від біологічних чинників небезпек	2
12	Техносфера як одна з умов життєдіяльності людини	2
13	Техногенна безпека транспортних засобів	2
14	Засоби захисту людей від шкідливих чинників пожежі	2
15	Основи забезпечення пожежної безпеки установ, організацій. Відповідальність за порушення вимог пожежної безпеки	2
16	Наслідки аварії на Чорнобильській атомній електростанції	2
17	Іонізуюче випромінювання і забезпечення радіаційної безпеки	2
18	Хімічні речовини та шляхи їх потрапляння в організм людини	2
19	Хімічні небезпечні виробництва. Аварії з витоком сильнодіючих отруйних речовин	2
20	Тероризм. Види терактів	2
21	Соціальні хвороби. Шляхи профілактики	2
22	Небезпеки інформаційного простору	2
23	Чинники ризику в урбанізованому середовищі	2
24	Галузеві вимоги і норми щодо забезпечення сталого функціонування ОГ та контролю за станом його основних фондів	2

25	Забезпечення правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації	2
26	Здійснення карантинних та інших санітарно- епідемічних заходів	4
27	Організація першої долікарської допомоги на підприємствах, в установах та організаціях	4
	Всього	58

Самостійна робота (заочна форма)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Класифікація небезпечних та шкідливих чинників за ГОСТ 12.0.003-74	2
2	Аналіз дерева небезпек	2
3	Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства.	2
4	Життєдіяльність – комплекс взаємозв'язків у системі «людина – життєве середовище»	2
5	Система «людина – життєве середовище» та її компоненти	2
6	Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій	2
7	Класифікація надзвичайних ситуацій за причинами походження, територіального поширення і обсягів заподіяних або очікуваних збитків	2
8	Об'єкти підвищеної небезпеки	2
9	Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ	2
10	Вплив природних джерел небезпеки на людину та системи забезпечення її життєдіяльності	2
11	Причини виникнення природних небезпек	2
12	Правила поведінки людей при землетрусах та повенях	2
13	Наслідки антропогенного впливу на біосферу	2
14	Методи захисту від біологічних чинників небезпек	2
15	Інфекційні захворювання тварин і рослин.	2
16	Характеристика небезпечних патогенних мікроорганізмів: найпростіші, гриби, віруси, рикетсії, бактерії.	2
17	Техносфера як одна з умов життєдіяльності людини	2
18	Техногенна небезпека транспортних засобів	2
19	Засоби захисту людей від шкідливих чинників пожежі	2
20	Основи забезпечення пожежної безпеки установ, організацій. Відповідальність за порушення вимог пожежної безпеки	2
21	Наслідки аварії на Чорнобильській атомній електростанції	2
22	Іонізуюче випромінювання і забезпечення радіаційної безпеки	2

23	Хімічні речовини та шляхи їх потрапляння в організм людини	2
24	Хімічні небезпечні виробництва. Аварії з витоком сильнодіючих отруйних речовин	2
25	Тероризм. Види терактів	2
26	Антитерористичні критерії оцінки уразливості та підвищення стійкості роботи об'єктів підвищеної небезпеки.	2
27	Класифікація об'єктів щодо забезпечення захисту від терористичних дій	2
28	Соціальні хвороби. Шляхи профілактики	2
29	Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки.	2
30	Проблема емоційного стресу в сучасному світі	2
31	Небезпеки інформаційного простору	2
32	Чинники ризику в урбанізованому середовищі	2
33	Галузеві вимоги і норми щодо забезпечення сталого функціонування ОГ та контролю за станом його основних фондів	2
34	Структурно-функціональна схема державного управління безпекою та захистом у НС в Україні з урахуванням правового статусу і повноважень органів влади.	2
35	Головні положення про навчання персоналу підприємств, установ і організацій діям та способам захисту в разі виникнення НС та аварій. Система інструктажів.	4
36	Забезпечення правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації	2
37	Основні положення Закону "Про цивільну оборону України"	2
38	Здійснення карантинних та інших санітарно- епідемічних заходів	4
39	Призначення першої долікарської допомоги та загальні принципи її надання	2
	Всього	82

Літературні джерела

Базова література

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. ДСТУ 2272-2006 „Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять ”.
2. Конституція України. Основний закон. – К., 1996.
3. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). - Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. - 125 с.
4. Про адміністративні порушення: Закон України. – К., 1993.
5. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 27.
6. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. – К., 1998.

7. Про охорону здоров'я: Закон України. – К., 1992.
8. Про охорону праці: Закон України. – К., 1992.
9. Про пожежну безпеку: Закон України. – К., 1993.
10. Про цивільну оборону України: Закон України від 3 лютого 1993 р. – К., 1993.
11. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. – К., 1998.
12. Про охорону здоров'я: Закон України. – К., 1992.
13. Про пожежну безпеку: Закон України. – К., 1993.
14. Безпека життєдіяльності та охорона праці. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 219с.
15. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки: Навч. посібник/ В.В. Бегун, І.М. Науменко - К.: , 2004. – 328с.
16. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред.. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 348 с.
17. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації/ за ред. /Є. П. Желібо, і В.М. Пічі. – Львів: Піча Ю.В., К.: "Каравела", Львів: "Новий Світ.", 2002. – 328 с.
18. Касьянов М.А., Ревенко Ю.П., Медяник В.О., Арнаут І.М., Друзь О.М., Тищенко Ю.А. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. – 284 с.
19. Концепція освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини" / В.О. Кузнецов, В.В. Мухін, О.Ю. Буров та ін. // Інформаційний вісник. Вища освіта. – К.: Вид-во наук.-метод. центру вищої освіти МОНУ, 2001. – № 6. – С. 6–17.
20. Ліпкан В.А. Безпекознавство: Навч. посіб. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 208 с.
21. Михайлюк В.О. Цивільний захист: Навч.посібник. Миколаїв: НУК, 2005. – ч.1. Соціальна, техногенна і природна безпека. – 136 с.
22. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008, - 158 с.
23. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2009.- 264 с.
24. Осипенко С.І., Іванов А.В. "Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту". Навчальний посібник. – К., 2008. – 286с.
25. Скобло Ю.С., Соколовська Т.Б., Мазоренко Д.І., Тищенко Л.М., Троянов М.М. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. – Київ: Кондор, 2003. – 424с.
26. Черняков О.Г., Кочін І.В., Сидоренко П.І., Букін В.Є, Костенецький М.І. Медицина катастроф. Навч. посібник. К.: "Здоров'я". 2001, - 348 с.
27. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. – Львів: Видавництво "Бескид Біт", 2005. – 304 с.
28. Яремко З.М. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавничий центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2005.- 301 с.

Допоміжна література

1. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / О.С. Баб'як, О.М. Сітенко, І.В. Ківва та ін. – Х.: Ранок, 2000. – 304 с.
2. Заплатинський В. М. Полімовний тлумачний словник з безпеки. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 120 с. ISBN 978- 911-01-0002-1
3. Іванова І.В., Заплатинський В.М., Гвоздій С.П. "Безпека життєдіяльності" навчально-контролюючі тести. – Київ: "Саміт-книга", 2005. – 148 с.
4. Кулалаєва Н.В., Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д., Ручні та пересувні засоби пожежогасіння: основні типи, будова та безпечне використання. Навчальний посібник. Київ, 2011. – 189 с.
5. Кулешов Н.І., Уваров Ю.В., Олейник Є.Л., Пустомельник В.П., Єгурнов Ф.І. Пожежна безпека будівель та споруд. – Харків, 2004. – 271 с.
6. Літвак С. М., Михайлюк В. О. Безпека життєдіяльності. Навч. посібник. Миколаїв. - ТОВ "Компанія ВІД". – 2001. – 230 с.
7. Надзвичайні ситуації. Основи законодавства України. – К., 1998. – 544 с.
8. Основи соціоекології: Навч. посіб. / Г.О. Бачинський, Н.В. Бернада, В.Д. Бондаренко та ін.; За ред. Г. О. Бачинського. – К.: Вища шк., 1995. – 238 с.
9. Пістун І. П. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. – Суми: Університет. книга, 1999. – 301 с.
10. Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом МНС України 19.10.2004 року № 126
11. Смоляр В. І. Фізіологія та гігієна харчування. Підручник для студентів. – К.: "Здоров'я", 2000. – 335 с.
12. Халмурадов Б.Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 138 с.
13. Ярошевська В.М., Ярошевський М.М., Москальов І.В. Безпека життєдіяльності. – К.: НМЦ, 1997. – 292 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
5. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.
6. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.
7. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.
8. Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.
9. Офіційний сайт Американського вулканологічного товариства <http://vulcan.wr.usgs.gov/> (англійською мовою).
10. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.eriou.ukrtel.net/index.htm>.
11. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з

- промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).
12. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
13. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

Політика навчальної дисципліни

- Здійснювати попередню підготовку до лекційних та практичних занять згідно з переліком рекомендованої літератури.
- Брати активну участь в навчальному процесі.
- Бути терпимими, відвертими і доброзичливими до однокурсників та викладачів, а також відкритими до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, виконувати у встановлений термін.

Контроль якості знань студентів

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (диференційований залік).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Політика оцінювання

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів(сумарна)
Семінарські заняття	1	5
Самостійна робота	3	15
Комп'ютерне тестування притематичному оцінюванні	8	40
Усне опитування	3	15
Модульна контрольна робота	3	15
Залік	1	10
Всього		100

Шкала оцінювання студентів:

Оцінка за національною шкалою	ECTS	Сума балів
5	«відмінно»	90-100
4	«добре»	82-89

		C	74-81
3	«задовільно»	D	64-73
		E	60-63
2	«незадовільно» з можливістю повторного складання	FX	35-59
	«незадовільно» з обов'язковим повторним курсом	F	1-34

Політика перескладання

Перескладання змістовного модуля здійснюється за бажанням студента один раз із зниженням оцінки на один бал від отриманого результату за чотирибальною системою оцінювання. Перескладання змістовного модуля відбувається з дозволу керівника курсу за наявності поважних причин.

Політика академічної доброчесності

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Політика відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із керівником курсу та презентувати виконані завдання під час консультації викладача.